SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 186. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 30, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 30-го ВЕРЕСНЯ 1993. Ч. 186. РІК C.

МІНІСТЕР ОБОРОНИ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ ВІДВІДАВ УКРАЇНУ

Київ (УНІАР). — Сюди 23-го вересня на запрошення міністра оборони України прибув міністер оборони Великобританії Малколм Ріфкінд. У міністерстві оборони відбулася зустріч гостя з міністром оборони Костянтином Морозовим.

Керівник українського військового відомства з приємністю пригадав відвідини української військової делегації до Великобританії в грудні 1992 року і підкреслив, що з того часу почастішали контакти між міністерствами оборони двох держав. Підписано меморандум про взаєморозуміння і співпрацю міністерства оборони України і міністерства оборони Об'єднаного Королівства Великобританії та Північної Ірляндії. Меморандумом передбачено здійснення двосторонніх відвідин з метою консультацій фахівців з питань контролі над роззброєнням, а також обмін між викладачами і слухачами вищих військових шкіл.

М. Ріфкінд висловив задоволення з приводу прагнення України приєднатися до европейських народів і це, на його думку, сприятиме поліпшенню ситуації в европейському реґіоні.

По закінченні триденної візити керівника оборонного відомства Великобританії в Україну відбулася пресова конференція, на якій К. Морозов наголосив, що вбачає у цьому свідчення глибокої поваги до України, а переговори назвав „плідними і перспективними".

Англійський гість також підтвердив значимість підписаного меморандуму між міністрествами оборони двох держав. На його думку, цей документ відкриває широкі можливості для взаємовигідних контактів. Гість також висловив певність, що Україна швидко стане впливовою европейською державою. Щодо ядерного роззброєння, то Великобританія готова допомогти Україні технічно зліквідувати ядерні заряди.

Померла Я. Олесницька

Нюарк, Н.Дж. — Тут в місцевій лікарні померла на 71-му році життя в ранніх годинах 29-го вересня Ярослава Мосора-Олесницька, довголітня касир Фундації Приятелів Енциклопедії Українознавства, членка 28-го Відділу Союзу Українок Америки і колишня його голова, мати заступника головного предсідника УНС д-ра Нестора Олесницького. Крім нього залишила у смутку чоловіка мґра Остапа Олесницького і трьох синів та шестеро внуків, а також трьох сестер з родинами.

Св. п. Я. Олесницька

Панахида за покійну запланована на п'ятницю у похоронному заведенні Литвин і Литвин, в Юніон, Ню Джерзі, у вечірніх годинах, а похорон — в суботу, 2-го жовтня з церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку на український православний цвинтар св. Андрія Первозванного у Савт Бавнд Бруку, Н.Дж. Точні години похоронних відправ будуть подані у черговому числі нашого щоденника.

ПРЕЗИДЕНТ Л. КРАВЧУК ОЧОЛИВ УРЯД

Київ (УНІАР). — Тут у понеділок, 27-го вересня Президент України підписав указ, згідно з яким він очолив Кабінет Міністрів.

У вівторок, 28-го вересня, наступним своїм указом Президент Л. Кравчук створив Координаційний комітет з питань здійснення ринкових реформ та подолання економічної кризи і сам його очолив. До складу комітету увійшли голова Верховної Ради Іван Плющ, виконуючий обов'язки прем'єра Юхим Звягільський, голова Національного Банку Віктор Ющенко, президент Всеукраїнського Об'єднання Підприємців Валерій Бабич, співробітник Інституту економіки Академії Наук України Валерій Герець, директор Інституту економіко-правних досліджень АН України Валерій Мамотов, голова Київського Народного Банку Валерій Огієнко і міністер фінансів Григорій П'ятаченко.

З останніх повідомлень стало відомо, що Президент Л. Кравчук розпочав формування Кабінету Міністрів. Першим віцепрем'єром призначено Юхима Звягільського, віцепрем'єром з питань зовнішньоекономічної діяльности — Валентина Ландика, віцепрем'єром з питань конверсії — Валерія Шмарова, віцепрем'єром з питань гуманітарної політики — Миколу Жулинського.

Як і передбачали спостерігачі, істотних змін у складі Кабінету Міністрів після резиґнації Л. Кучми нема.

А. Зленко відвідав Бельгію і Францію

Київ (УНІАР). — Як повідомила Пресова служба Міністерства Закордонних Справ України, міністер Анатолій Зленко під час дводенних відвідин Брюсселю зустрівся з віцепрем'єр-міністром і міністром закордонних справ Бельгії Клясом. Під час зустрічі сторони обговорили відносини між двома державами, а також співпрацю України з Европейською спільнотою. Оскільки Бельгія тепер головує в Европейському співтоваристві, то міністер закордонних справ цієї країни висловив готовність сприяти такій співпраці.

Зустрівся А.Зленко також з генеральним секретарем НАТО Ван Ікеленом, з яким обговорив питання реґіональної безпеки і перспективи співпраці України і НАТО.

Про створення в Центральній Европі зони стабільности та безпеки мова йшла також під час відвідин А. Зленком Франції. Український міністер закордонних справ наголосив, що Україна виступає за економічну інтерграцію, яка не загрожувала б її суверенітетові. Підписано низку угод, в тому числі про економічно-фінансові консультації.

Українські баптисти допомагають церквам в Україні

Трентон, Н.Дж. (ог). — У днях від 3-го до 5-го вересня тут відбувалася 48-ма Конвенція Об'єднання Українських Євангельсько-Баптистських Церков у ЗСА. Біля 500 делегатів і гостей взяли участь у цій особливій конвенції, яка відбувалася під гаслом „Життя у Дусі Святім".

Конвенцію попередили наради Управи Об'єднання в п'ятницю, 3-го вересня, на яких вирішено пропонувати конвенції всю увагу звернути на Україну й допомогти церквам в Україні будувати доми молитви, підтримувати місіонерів, побудувати біблійну школу, яка була б на академічному рівні богословської семінарії. У парі з цим продовжувати діло Боже тут і в Південній Америці.

У п'ятницю увечорі о год. 7-ій відбулося під проводом голови Об'єднання, пастора Ярослава Папроцького, урочисте відкриття 48-ої Конвенції. Під час цього служіння конвенцію вітали представники різни Церков, місій та об'єднань включно з Україною, Канадою, Польщею тощо.

У суботу цілий день — ділові сесії: звіти Управи об'єднання, з яких було видно, що минулого року об'єднання зробило чимало для України. Було надруковано понад 80,000 книг у Києві таких як „Пояснення на

(Закінчення на стор. 4)

ПРЕЗИДЕНТ Б. КЛІНТОН ВИСТУПИВ В ООН

Ню Йорк. — У понеділок, 27-го вересня, президент ЗСА Билл Клінтон вперше виступив з трибуни ООН на 48-ій сесії Генеральної асамблеї цієї міжнародної організації. 45-хвилинна промова Президента порушувала найрізноманітніші світові проблеми: припинення розповсюдження нуклеарної зброї, миротворчі операції ООН, присутність війська в Сомалії і т.д. Президент зупинився також на проблемі фінансової заборгованости З'єднаних Стейтів ООН.

„Я знову закликаю нуклеарні держави встановити мораторій на випробування зброї на той час, поки ми ведемо переговори про відмову від випробувань", — заявив Б. Клінтон, маючи на увазі свій заклик до нуклеарних держав, зроблений 3-го липня. На думку політичних коментаторів, новий заклик Президента мав одного конкретного адресата — Китайську Народну Республіку, яка, за даними американської розвідки, має намір провести підземне випробування нуклеарної зброї.

Б. Клінтон закликав ООН встановити строгі вимоги перевірки виробництва зброї масового знищення — нуклеарної, хемічної і бактеріологічної. Він зокрема зупинився над питанням втручання ООН і ЗСА у міжнаціональні конфлікти, маючи на увазі Боснію. Б. Клінтон з похвалою говорив про військову присутність ООН в Сомалії, заявивши, що „З'єднані Стейти і Об'єднані Нації тісно співпрацюють для досягнення гуманітарної операції врятування сомалійців від голоду". „Вояки з двох десятків країн, в тому числі і мужні американці, перебувають там, щоб відвернути анархію і голод", — сказав Клінтон, звертаючись до Генеральної асамблеї.

Президент ЗСА запропонував встановити посаду спеціяльного комішенера ООН з прав людини. Він закликав Лібію видати до 1-го жовтня двох її громадян, запідозрених у терористичному акті, в результаті якого у 1988 році був висаджений в повітря пасажирський літак „Боїнг" компанії „Пан Амерікен". 270 пасажирів і члени залоги літака загинули.

Після виступу Б. Клінтон зустрівся з керівниками урядів Латвії, Литви і Естонії, які прибули на сесію Генеральної асамблеї, а також з прем'єр-міністром Японії Морігоро Госокавою і рядом інших лідерів.

У МОСКВІ ДОХОДИТЬ ДО СУТИЧОК

Москва. — У вівторок, 28-го вересня, президент Росії Боріс Єльцин довів до відома депутатів Верховної ради, що дає їм рівно добу, протягом якої вони повинні залишити будинок парляменту. У відповідь на це найбільш радикальні парляментаристи почали барикадувати вхід у „білий дім", а їхні прихильники, що зібралися на площі напроти, скандували: „Батьківщина або смерть!"

Стало відомо, що понад 200 законодавців, розуміючи, що дальший опір не має сенсу, згодилися співпрацювати з адміністрацією президента. За це вони дістануть постійну працю в державних органах влади.

Тим часом непоступливі депутати разом з декількома групками своїх екстремістськи наставлених прихильників нібито збираються захищати „білий дім" з допомогою зброї. Район парляменту оточено поліцією і омонівцями. Міністерство внутрішніх справ заборонило рух на вулицях, що прилягають до будинку Верховної ради. Руслан Хасбулатов, спікер парляменту і головний політичний противник Б. Єльцина, на своїй останній пресовій конференції в „білому домі" заявив журналістам, що „завдання залишається незмінним — розгром путчистів", маючи на увазі Б. Єльцина і його владу. Спостерігачі висловлюють сильні сумніви щодо перемоги оточеного Р. Хасбулатова. Без води, електрики і зв'язку зі зовнішнім світом захисники парляменту довго не витримають.

Що стосується дальшої долі Р. Хасбулатова і віцепрезидента Алєксандра Руцкого, то представник президентської адміністрації Вячеслав Волков заявив, що „ніхто не збирається їх репресувати".

ДОПОВІДІ Р. ПОПАДЮКА

Парма, Огайо. — Тут у суботу, 2-го жовтня, о год. 3:30 по полудні в залі ім. Митр. Андрея Шептицького, 5720 Стейт ровд, відбудеться доповідь першого амбасадора ЗСА до України Романа Попадюка. Наступна доповідь відбудеться у неділю, 3-го жовтня, о год. 4-ій по полудні в приміщенні за адресою 301 Мейн вул. в Міннеаполісі. 25—26-го вересня відбулися доповіді Р. Попадюка в Ню Йорку, Пассейку та Ірвінґтоні, Н.Дж. Доповіді влаштовує Український Конґресовий Комітет Америки.

У СВІТІ

В ЛОНДОНІ ВІДБУЛАСЯ зустріч прем'єр- міністра Великобританії Джана Мейджора і президента Південно-Африканської Республіки Фредеріка де Клерка. Відтак керівник англійського уряду заявив на пресовій конференції, що „ПАР відтепер повинна мати доступ до міжнародних фінансових організацій", тому офіційний Лондон виступає за надання допомоги для Преторії з боку світового банку і Міжнародного валютного фонду. Дж.Мейджор високо оцінив зусилля президента де Клерка, спрямовані на знищення системи апартеїду і закликав усі сторони конфлікту в ПАР — „не повертатися на шлях насильства".

ЛІДЕР ЗУЛЮСЬКОЇ ПАРТІЇ Інката Манґосуту Бутелезі повідомив про свій намір створити зулюські збройні сили, які „запевнили б права цього 7-мільйонового народу Південної Африки". Виступаючи цими днями на вічу в місті Стейнджері, М. Бутелезі гостро критикував „небезпечний плян" уряду ПАР провести у квітні 1994 року загальні вибори. „Ми не допустимо, щоб чужа нам влада, створена без участи зулюсів у висліді змови уряду з Африканським національним конґресом і комуністами, була розповсюджена на зулюську Квазулю", — заявив М. Бутелезі.

СВІТОВИЙ БАНК ОПРИЛЮДНИВ рапорт під назвою „Східньоазіятське диво" в якому аналізуються причини економічних успіхів країн реґіону. Хоч економічний розвиток тепер загальмувався у цілому світі, в Східній Азії минулого року він становив 8.9 відсотка. Якщо порівнювати з економікою З'єднаних Стейтів, то східньоазіятські країни розвивалися в три рази швидше, і в 20 разів швидше від держав Південної Африки. Східня Азія, підкреслюють автори доповіді, — це єдиний реґіон світу, де люди в загальному стали жити багатше і де різниця між багатими і бідними значно зменшилася. Пояснюючи причини „східньоазіятського дива", керівник міжнародної групи експертсів Джан Пейдж сказав, що в Японії, Південній Кореї, Маляйзії, Індонезії, Сінґапурі, на Тайвані і в Ґонґконґу „люди краще вчаться, краще працюють і живуть ощадніше, ніж громадяни інших країн".

ІЗРАЇЛЬСЬКА ГАЗЕТА „Едіот Аґронот", посилаючись на дані військової розвідки країни, повідомила, нібито непоступливі палестинські противники недавно підписаної у Вашінґтоні мирної угоди створили декілька бойових груп, завданнях яких є вбити голову Палестинської визвольної організації Ясіра Арафата. Хоч представники міністерства оборони Ізраїля відмовилися від коментарів, відомо, що радикальні іслямісти ще до підписання згаданого договору остерігали Я. Арафата, що він „кров'ю" заплатить за зраду палестинського народу".

ПРЕДСТАВНИКИ АВСТРАЛІЙСЬКИХ аборигенів заявили про свій намір організувати акції протесту під час Олімпіяди 2000 року в Сіднеї, якщо до того часу становище корінного населення не покращиться. В Австралії вже декілька років триває дискусія з приводу того, якими правами має бути наділене туземне населення країни в реґіоні свого скупчення.

ВЧЕНІ З ПЕКІНСЬКОЇ корпорації нових енерґетичних технологій Гуацин винайшли таку систему нагрівання, в якій, з допомогою особливого каталізатора, вдалося запалити суміш води і нафти. Питома вага води в цій суміші займає до 68 відсотків. Це може мати далекойдучі практичні наслідки для заміни старих джерел енерґії на цілком нові. Згідно з попередніми підрахунками китайських спеціялістів, якщо б 30 міл. тонн нафти, котру спалюють у Китаї, використати для приготування „водяного палива", то це дозволить заощадити 2.6 біл. дол. річно. Крім цього, нове пальне зовсім не занечищує довкілля.

В АМЕРИЦІ

ЧИМ РАЗ ГОЛОСНІШЕ Конґрес висуває питання про доцільність участи американського війська у Сомалії. З уваги на те, Уряд ЗСА змінив приціл своєї мети — замість дальше зосереджуватись на арештуванні опозиційного племінного ватажка Мохаммеда Фараг Айдіда вирішено його зовсім ізолювати та працювати над створенням політичної структури в Сомалії без його участи. Цей новий підхід до справи став ще більш привабливим, зокрема після вбивства минулої суботи трьох американських вояків. Крім того, ЗСА хочуть змінити думку посторонніх про свою політику в Сомалії, щоб не уважали їх виключно брутальною силою, яка доконче хоче покарати М. Айдіда.

ЗГІДНО З НАЙНОВІШИМИ опитами телевізійної мережі Сі-Бі-Ес і щоденника „Ню Йорк Таймс", виявляється, що теперішній губернатор Ню Джерзі Джеймс Флоріо, політична кар'єра якого виглядала пропавшою в 1990 році, коли він зважився на підвищення податків, починає здобувати чим раз більше прихильників і несподівано веде перед серед виборців. Його конкурент зі сторони республіканців, Крістін Тодд-Вітман, все ж таки є поважним кандидатом і від самого початку була небезпечним суперником. З уваги на такі цікаві та може для багатьох несподівані висліди опитів, обидва кандидати впродовж наступних п'яти тижнів мусять солідно попрацювати, щоб переконати виборців голосувати за ними.

У ВАШІНҐТОНІ В ПОНЕДІЛОК, 27-го вересня, директор Бюра алькоголю, тютюну та вогнепальної зброї Стівен Ґіґґінс заявив кореспондентам засобів масової інформації, що він резиґнує 30-го жовтня зі своєї посади. Політичні коментатори уважають, що ця резиґнація є зумовлена дуже критичним звітом про його командування у акції 28-го лютого на забудовання секти Давидіян поблизу Вейко у Тексасі. У листі до секретаря Департаменту скарбу Ллойда Бентсена він зазначує, що резиґнує з уваги на плян Уряду включити його бюро до ФБІ.

В УРЯДОВОМУ ЗВІТІ про долю американських вояків, пропавших без вістки в Корейській війні, з'являються неймовірні картини про те як попавших у полон американських летунів вишукували совєтські каґебісти та під строгою охороною і у великій таємниці вивозили їх до концентраційних таборів у СССР. Звіт, який недавно передано на зустрічі в Москві урядовим чинникам Росії, зазначує, що в 50-их роках американських воєннополонених в Кореї таємно забирали до СССР і ніколи їх не повертали до Кореї. Там говориться і про те, що ціллю совєтських чиновників було дізнатися якнайбільше про американське летунство. Москва завжди заперечувала ці непідтверджені документально звіти.

БІЛИЙ ДІМ, ЯКИЙ НА ДНЯХ хоче довести до кінця справу уживання Урядом ЗСА більше переробленого паперу, запросив на обговорення цієї справи представників індустрії, груп охорони довкілля, профспілок і заанґажованих у цьому виробництві міст. Це спірне питання є обіцянкою президента Билла Клінтона ще з минулого квітня на святкуваннях „Дня землі", що він зробить все можливе, щоб підтримати виробництво перероблення паперу та в той спосіб зберегти багато дерев від цілковитого знищення. Проти цього виступають виробництва паперу, мотивуючи це зривом їхньої індустрії та втратою багатьох місць праці.

У ТЕКСАСІ ВІДДАНО до судового розгляду республіканського сенатора Кей Бейлі Гачісон, яку звинувачують у надужитті свого становища стейтового скарбника, коли вона приготовлялася до виборчої кампанії на сенатора. К. Гачісон, її прибічники та багато посторонніх осіб уважають це нічим іншим, як політичною інтригою її опозиції.

„Хочемо знов їхати в Україну!"

Джерзі Сити, Н.Д.ж (О. Кузьмович). — Ми хочемо знов їхати в Україну, хоча б і зараз — кажуть дослівно хором наші молоді гості, коли ми питаємося на кінці нашої розмови, чи хотіли б вони ще раз поїхати до Черкас, звідки ще так недавно повернулися.

Арета Тритяк, Рената Федун, Марта Клюфас, Степан Богданович і Маркіян Рибак— це частина десятичленної групи молодих українців із ЗСА у віці 16—18 років, які мали щастя бути вибраними на літні відвідини України в рамках українсько-американської наукової виміни, що працює завдяки окремому законові, спонзорованому сенатором Биллом Бредлі.

Учні, що були в Черкасах, у редакції „Свободи" (зліва): М. Клюфас, С. Богданович, Р.Федун, М. Рибак, і А. Тритяк

У висліді його старань проходить тепер виміна між молоддю України і молоддю із ЗСА, в наслідок якої від 28-го червня до 21-го серпня перебували в українських домах у Черкасах учні із ЗСА, а рівночасно 12 учнів з України перебували в ЗСА в околиці Бінґгемптону, Н.Й., та вивчали тут знання англійської мови і життя в американському середовищі.

Наші гості — це частина групи, що перебувала в Черкасах, бо всі вони вже тепер в школі та важко їм усім разом зібратися у нашій редакції, щоб розповісти про свої переживання.

Але і тих п'ятеро дають нам в оживленій розповіді ясну картину того, що довелося їм пережити в літніх місяцях. Усі вони захоплені, щасливі і тому в унісон висловлюють охоту їхати знову в Україну.

Розсміяна Рената, серйозна Марта і вдумлива Арета, як і дещо повздержливі у своїх почуваннях хлопці, радо відповідають на усі питання та хочуть поділитися тим, що бачили, чули і відчули.

Коли питаємо їх про науку української мови, яку вони мали в часі перебування в Черкасах побирати, то кажуть, що кожний з них мав дві години денно навчання мови і це приватного, а крім того їх навчали літератури. Однак виглядає, що українська молодь із ЗСА не стоїть так позаду із знання мови та літератури, бо всі учасники групи — це учні шкіл українознавства. Також сміються, що всі подивляли їхнє знання української мови. Тому дещо із легковаженням розповідають, що більшість із відомостей з літератури була їм знана, а коли йдеться про мову, то, на жаль, усі без вимку стверджують цей самий прикрий факт, що майже всі родини, в яких вони перебували, розмовляють дома російською мовою і лише їхні однолітки

(Закінчення на стор. 4)

БЕНКЕТ ООЛ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — 1-ий Відділ Організації Оборони Лемківщини в Ню Йорку влаштовує ювілейний бенкет з нагоди 60-річчя свого існування. Бенкет відбудеться у суботу, 2-го жовтня, о год. 6-ій вечора в Українському Народному Домі, 140 Друга аве. В програмі — святкова доповідь, мистецька частина і забава; гратиме оркестра „Вечори в Карпатах". Інформації можна одержати, телефонуючи на числа (212) 777-6851 або (718) 381-5180. Вступ тільки на забаву — 15 дол., для студентів — 10 дол.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster Send address changes to

Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434 0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40.00 на півроку $22.00 на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси $1.00
чеки і money orders виставляти на Svoboda

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

P O Box 346 Jersey City N J 07303

Мирна революція у Південній Африці

Під поняттям революції не слід розуміти тільки такі криваві вибухи, як Велика французька революція у 1789 році чи Жовтнева большевицька у 1917 році. Революційними є також непередбачені події, які радикально змінюють існуючий у даній країні стан і започатковують нову епоху. Недавно сталася така мирна революційна подія, коли прем'єр Ізраїля Їцак Рабін і вчорашній найбільший ворог Ізраїля, голова Палестинської визвольної організації Ясір Арафат подали один одному руки. До тієї самої категорії подій належить прилет в минулому тижні до Ню Йорку чорного президента Африканського національного конґресу Нелсона Мандели та його виступ в Об'єднаних Націях з закликом — відкликати економічні санкції проти Південної Африки, бо — мовляв — вони виконали свою службу і в Південній Африці прийшло до порозуміння щодо участи чорних автохтонів в управлінні країни. В обох названих подіях — на Близькому Сході й у Південній Африці пролито чимало крови, поки обидві ворогуючі сторони зрозуміли, що треба покласти край анахронічному расовому поділові і не можна надалі ставитися до чорної автохтонної більшости, як до громадян навіть не другої, а далекої кляси.

Процес поступової ліквідації єдиної у світі існуючої системи „апартаїду" започаткував президент Південної Африки Фредерік де Клерк, який прийшов до влади у 1989 році. Він звільнив з довголітньої в'язниці Нелсона Манделу і розпочав переговори про замирення. Вони тягнулися поверх два роки і коштували все ще життя бідних і чорних. Найбільшим лихом було і є неграмотність маси чорних осіб, їхній примітивізм, який не допускав до зрозуміння, як можна сідати за один стіл з білими поневолювачами. І по стороні білих був сильний табір консерватистів, які бояться втратити ввесь дорібок власний і своїх предків та не вірять у можливість співпраці з чорними на терені парляменту. Недавно сам Мандела закликав був міжнародний світ переводити економічний натиск на Південну Африку, щоб присилувати її білий державний провід — ліквідувати апартаїд. Коли Об'єднані Нації проголосили санкції проти Південної Африки чужинецькі фірми — европейські й американські, зліквідували там свої бизнеси і покинули країну. Припинився туристичний рух. Настало велике безробіття. Водночас багато тамтешніх білих громадян, які від кількох ґенерацій жили там і доробилися великих маєтків, покинули свої доми і виїхали, боячися, що скасування апартаїду доведе до страхітливого погрому білих. Острах безосновний, але психологічно зрозумілий. Коли апартаїд забороняв чорним мешкати на тій самій вулиці з білими, коли чорні не мали права приходити до крамниць, ресторанів і каварень білих, коли не до подумання було мішане біло-чорне подружжя і навіть приязнь, то як могло вміститися в головах, що білі й чорні співпрацюватимуть у парляменті і уряді.

Це саме та революція, яка тепер переходить у Південній Африці, революція державно-політичного ладу та революція поглядів мільйонів осіб, які опинюються перед чудом замирення двох — від сторіч взаємноворожих рас. У всесвітній історії — це новий доказ на істину, що всі речі роблять люди і що люди великого формату можуть штовхнути хід подій у цілком несподіваний напрямок. Великими людьми були генерал Шарль де Ґоль у Франції і канцлер Конрад Аденауер у Німеччині, які замирили ті дві держави, два народи високої культури, які були смертельно ворожі один одному. Великим показалися Їцак Рабін, Шимон Перез та палестинський араб Ясір Афарат, які всупереч загальним настроям не боялися закиду „зради", а діяли для добра своїх народів. І тієї самої міри є білий президент Південної Африки Ф. де Клерк та чорний голова тамтешньої маси чорних автохтонів Нелсон Мандела.

Вчімося на діях великих людей, а не пігмеїв, величина яких обмежується до крилатої фрази.

Микола Бараболяк

ДЛЯ КРАЩОГО РОЗУМІННЯ ДІЙСНОСТИ — ДЕЩО

Коби тільки дірватись волі, вирватись із совєтської тюрми — мріяли люди в Україні, а тоді все укладеться. Так думали і німці у підсовєтській Східній Німеччині заки об'єдналися у 1989 році. Цей гордий патріотичний народ, який Бісмарк у 1871 році врешті включив в одну державну спільноту, а якого націоналізм Гітлера розжарив до безумства, переживає поважну кризу спричинену чим? — з'єдиненням. Професор Колюмбійського університету, Фриц Штерн, намагається на сторінках журналу „Форейн Афферс" за вересень-жовтень 1993 року кинути деяке світло на ці труднощі.

Слідкуючи за його словами накидаються думки про причини труднощів сьогодення в Україні. Позволимо собі передати деякі міркування Штерна на цю тему:

Економічні наслідки з'єдинення Німеччини є важкі і загальновідомі — пише він. Важче схопити моральні і психологічні наслідки того акту. Трудність теж у тому, що не легко їх усунути, вони довготривалі. Східня Німеччина добилась після з'єдинення волі, та з волею прийшли непевності і невдоволення. Було звільнення від нечайного стуку СТАСІ серед ночі у двері, від обмежень у подорожуванні, звільнення від реґляментованої, застрашеної екзистенції в цілому, прийшла свобода влаштовувати по своєму своє буття.

Але водночас 17 млн східніх німців зрозуміли, що ця свобода — це теж свобода ставити чоло непевному завтра, свобода втратити працю та забезпечення, якими марними вони не були б. 40 років ж жили східні німці у світі загального забріхання та сумнівів. Тоталітаризм мобілізує люд до пасивної участи у політичному житті. За 12 років нацизму, і 40 комуни, німці, психологічно витримали вдаючи, що не бачать.

Не тільки економічне життя східнього німця було вповні контрольоване. Все було кероване „згори", людина була наче „удержавлена". Існувала повна рутина буття у всіх ділянках. А тут нагло кажуть людині, звільненій від контролі, вибирати, боротись з думками, находити правду, не приймати, як наказано. Та ще і те: нагле впроваджування економічних реформ наче потверджує те, що закидали капіталістичній системі Маркс і соціологи — відчуження людини, непевність, визискування, продажність. Перехід від однієї економічної системи до другої насправді — болючий. Східні німці уявляли собі, що кінець комунізму принесе спонтанну поправу життєвого стандарту. А нагло зустрілись із явищем, яке вони називають „колонізацію" Сходу Заходом. Виросли завдисть і майже ненависть до західніх братів.

Автор статті змальовує яскраво як комуністичний режим зумів перетворити східніх німців у стадо послушних баранів. Ґестапо мало на 80 млн населення Німеччини тільки 32,000 агентів. СТАСІ (тайна поліція Східньої Німеччини) мала на його думку біля 2 млн агентів, бо тільки було членів партії, а кожний її член був одночас агентом СТАСІ. Жінки доносили на чоловіків, діти на батьків. Словом павутиння фальшу. В тій атмосфері філософією життя стала „Lebensluge". Автор пише, що цей термін не можна точно перекласти ні на англійську, ні французьку мови, зміст його не звичайна, а „життєдайна" брехня й облуда, що стала есенціяльною частиною буття. Це стається, коли людина здає собі справу, що фальш, але розуміє, що без того пропаде, а жити хочеться. Німці знали, що совєти насилували їхніх жінок, руйнували; були свідомі, що німецькі прислужники Кремля — злочинці, а все ж навіть із деякими переконаннями говорили, що совєти їхні „визволителі", „добродії".

Це психологічна спадщина, яку на думку проф. Штерна, залишила система східнім німцям. А духову систему не легко викоренити; її пристосовується до нових обставин. Політичну культуру Західньої Німеччини долі міряється вартостями й ідеалами минулого. А історичне минуле для східніх німців ваги невеликої. Наче забулось. Нині воно для них далеке й чуже. Його місце зайняло у свідомості народу те накинене йому. Так уїлась у ментальність народу та „Lebensluge". Комуністичного режиму нема, та він залишив наче ностальгію за ним. Забувають наприклад німці те, що не доставало їм найпримітивніших засобів життя, як зле було з помешканнями, які погані були харчі і як важко було їх діставати, як погана була лікарська опіка, а нагадується їм, яка була вигода і користь із „Kinderkrippen", дитячих ясел, де

(Закінчення на стор. 4)

Степан Яворський

Вісті з Оттави

Українська спільнота в Канаді зазнала болючої втрати в наслідок несподіваної і передчасної смерти Володимира Тарнопольського, визначного канадського науковця-юриста і відомого борця за права людини.

Тарнопольський, перед його назначенням на посаду апеляційного судді в Онтаріо в 1983 році, мав блискучу академічну кар'єру як професор у кількох університетах, декан правничого факультету і віцепрезидент Йоркського університету в Торонто. Він був автором багатьох юридичних праць і довгі роки був канадським представником в Комісії людських прав Об'єднаних Націй. Суддя Тарнопольський написав три книги про права людини і був консультантом федерального уряду в цих справах. Він був також визначним спеціялістом конституційних справ і останніми часами був дорадником української конституційної комісії.

В. Тарнопольський був щирим українським патріотом і людиною дуже лагідної і скромної вдачі. Він отримав кілька почесних докторатів, з яких найважливішим був докторат з Трентонського університету в 1986 році, коли він прийняв почесний докторат не лише для себе, але також для Андрея Сахарова і Нелсона Манделі, які не могли бути в той час присутніми на цій оказії.

• • •

24-го серпня ц. р. Олег Романів, президент Конґресу Українців Канади, мав зустріч з урядовцями канадського міністерства закордонних справ, під час якої він порушив цілий ряд питань про стосунки Канади з самостійною Україною.

О. Романів звернув увагу відповідальним урядовцям міністерства, що Канада, не дивлячись на те, що вона була однією з перших державою західнього світу, яка визнала незалежну Україну, згодом охолола в своїх відносинах з Україною і посвячує відносно мало уваги потребам України.

Другою точкою дискусії була справа канадської амбасади в Києві, яка ще до цього часу не є устаткована в столиці України. Вона надалі знаходиться у тимчасовому приміщенні і її персонал є набагато менший ніж в амбасадах інших країн Східньої Европи. Президент Конґресу Українців Канади рекомендував, щоб Канада створила дорадчий комітет в справі канадсько-українських відносин, який займався б заохочуванням торговельних зв'язків, збільшенням інвестицій і ближчою співпрацею у сфері світових проблем.

Президент Романів також рекомендував, щоб Канада підписала домовлення з Україною про мілітарну співпрацю. Такі домовлення були вже підписані з Німеччиною і ЗСА.

Врешті, голова Конґресу Українців Канади подякував канадському урядові за його ставлення в справі російських претенсій до порту Севастопіль в Криму.

• • •

Минулого тижня Кім Кемпбел, прем'єр-міністер Канади, повідомила, що 25-го жотня ц. р. відбудуться загальні вибори до федеральної палати громад. Кім Кемпбел унаслідувала провід партії і уряду після резиґнації колишнього прем'єр-міністра Браєна Малруні і після конвенції Консервативної партії в червні ц. р., на якій вона була вибрана лідером партії і одночасно прем'єр-міністром держави.

З відходом Б. Малруні багато членів його кабінету заявили, що вони не будуть кандидувати в наступних виборах, К. Кемпбел, під час своєї короткої каденції і під час передвиборчої кампанії старалася відмежуватися від колишнього прем'єр-міністра, який останніми роками втратив популярність серед населення Канади. Йому закидали, головним чином, що він допровадив країну до критичного економічного стану та що він, перед своїм відходом, поробив численні державні призначення з чисто особистих мотивів, не дивлячись на те, чи ці призначення були дійсно корисні для держави.

На жаль, разом з Малруні, відійшли визначні приятелі українців. Найбільшою втратою для канадських українців — це відхід віцепрем'єр-міністра Дона Мазанковського, який багато допомагав українцям за останніх дев'ять років. Відійшов також міністер Гарві Андре і заступник спікера палати громад Стіф Папроскі, які завжди були прихильниками до українських справ.

Невідомо, яка буде доля д-ра Олександра Кіндія після нових виборів. Він був вибраний в 1988 році великою більшістю виборців як член Консервативної партії. Але тепер він кандидує як незалежний член палати громад. Хоч перспективи на його вибір виглядали надійно, є небезпека, що українці втратять і д-ра Кіндія в цих виборах.

Переглядаючи листу но-

(Закінчення на стор. 4)

Петро Часто

ХТО ТЕПЕР „КУЛЬТУРА", А ХТО „ВАРВАРИ"?

I

Років зо тридцять тому один швайцарський драматург в'їдливо зауважив у своїй п'єсі: „Культура — то завжди ми, а варвари — то завжди інші". Хто ж такі „ми", а хто — „інші"? Іронія не пропонувала адреси, то була самоіронія, типове для інтелігента самозаперечення, протест проти будь-чиєї самозакоханости й самодостатности. „Завжди культурне ми" стосувалося універсальної психологічної якости, тобто нас усіх, і саме з цієї причини критична куля просвистіла собі десь угорі, над життєвою конкретикою, на рівні абстрактного морального імперативу. Мало хто тоді передбачав, що насподі дійсности причаївся, чекаючи своєї години, злободенний соціяльно-національний аспект цього протистояння „ми" й „інші".

І не шукаймо цьому явищу узагальнюючого образу, символу. Принаймні, затерта ґазетярами Берлінська стіна ним не є. Вона, звісно, щось ділила у світі, але те „щось" слід віднести на конто способів господарювання і державних ідеологій, а не на рахунок чисто людських розмежувань. Попри всю міцність і височину муру, знаходилося багато охочих його перелізти, й комусь, при сприянні долі, це й вдавалося. Може, людям потрібні зовнішні мури, щоб не кортіло їх вимуровувати у власних душах?

Й от сталося хтозна-що — щастя чи горе? Стіна впала. „Для американських, японських і европейських транснаціональних компаній, які мріють про об'єднаний ринок, іміґрантська хвиля та реакція на неї стали поганими новинами. Створення тісного політичного союзу між дванадцятьма членами Европейської спільноти тепер виглядає непевним", — пише Карла Рапопорт у журналі „Форчин" у статті під красномовною назвою — „They".

Насправді, якщо вдуматися, проблема виникла не з розпадом совєтської імперії чи у зв'язку з непередбаченими тертями на ґрунті Маастріхту. Вона стара, як світ. Є щось таке, що вислизає „крізь пальці" раціональної аналізи — саме воно, навіть при найщирішій взаємній толерантності відрізняє один народ від іншого. Це так само, як неподібні двоє сусідів, один з яких квапиться на базар, а другий вже вертається звідти.

Втім, значно краще, ніж „хлопська емперіка", проблему ілюструє причетність до неї інтелектуальної еліти. Наприклад, російської. В. Бєлінський, трактований „Большой Советской Енциклопедией" як „геніяльний літературний критик і філософ", ненавидів усе українське, а Шевченка називав останніми словами. Ну, українцям це на роду написано — терпіти наругу від „старшого брата". Але за що дісталося німцям"? Їх Бєлінський, який, за свідченням Ф. Достоєвського, „не міг за життя вивчити жодної чужої мови", вважав „тупими і без смаку". Зате йому дуже подобалися французи:...Люблю дві нації — француза і русака, люблю їх за ту спільну для них обох якість, що той і другий цілий тиждень працює для того, щоб у неділю проциндрити все зароблене. Відомо, що француз і русак і по понеділках — погані працівники, бо проводжають неділю. Працювати для того, щоб не тільки мати кошти для життя, але й для насолодження ним — це означає розуміти по-людськи, а не по-німецьки".

Знаємо, чим закінчилася ця „поетична орієнтація" для росіян — саме тому вони й не живуть по-людськи, що не живуть по-німецьки. А французький приклад не надихав на економічний поступ: шукаючи робітників, котрих у понеділок голови від горілки не боліли б, цар Олексій Романов заборонив наймати до праці французів — зараховував їх до категорії „вони".

А тепер маєш — це „вони" виникло на терені цивілізованого Заходу. Ото було б сміху, якби українці зважили на останній арґумент Горбачова і залишилися в імперії, бо, бач, „Европа об'єднується, а ми розбігаємося по національних мешканнях"!. Тим часом де обіцяний тріюмф? До Маастріхту ледве-залед ве доплелися, підпихаючи один одного, уряди, але не народи. Данія мусіла проводити повторний референдум, бо в першому більшість висловилася проти. У висліді другого, після шаленого пропаґандивного тиску, нашкребли 51 відс. голосів „за". Чи цього досить, щоб ті незгідливі 49 відс. мати за людей, котрі ні на чому не розуміються?

Але й Франція, що вважає себе, поряд з Німеччиною, „льокомотивою европейської інтеґрації", так само розділилася. В решті країн, щоб не ризикувати, Маастріхт схвалили парляменти — і нічого, це все ще називається демократією. „Культура — то завжди ми..."

Продовження буде.

Микола Мушинка

11-ИЙ З'ЇЗД СЛАВІСТІВ У БРАТИСЛАВІ

I

Вже зі середини XIX сторіччя славістика (слов'янознавство) стала окремою науковою дисципліною. Інститут та катедри славістики засновано майже в усіх країнах світу, з винятком України, де і по сей день немає не те що інституту славістики, але навіть окремого славістичного журналу. І то наперекір тому, що там діє Український Комітет Славістів, а в 1983 році саме Київ був місцем проведення Дев'ятого міжнародного з'їзду славістів.

У міжвоєнний період доступ на славістичні з'їзди науковцям з України був заборонений. Українську науку на них представляли (і то дуже достойно) українські славісти з еміґрації. Після війни невеличка кількість „політично надійних вчених" з України на міжнародних славістичних з'їздах становила складову частину могутньої „радянської" делеґації. Як це не парадоксально, більшість з них виголошувала свої доповіді по-російськи, отаким чином, наочно документуючи свою відданість „інтернаціональним" принципам совєтської імперії. Прикладів отакої відданости можна було би навести багато. Я наведу лише один.

В рамках 6-го Міжнародного з'їзду славістів у Празі в серпні 1968 року з дозволу організаційного комітету з'їзду і його президента академіка Гавранка було скликано на окреме засідання усіх україністів — делеґатів з'їзду з різних країн світу, щоб обговорити справу заснування Міжнародної Асоціяції Україністів. Керівник української групи совєтської делеґації академік Білодід категорично заборонив членам своєї групи брати участь у наведених зборах і вислав на них двох спостерігачів, які висловили гострий протест проти ідеї заснування Міжнародної Асоціяції Україністів. Мовляв, це буде втручанням у внутрішні справи суверенної совєтської України. На знак протесту обоє вони залишили залю засідань, через тиждень Прагу окупували совєтські танки і заснування асоціяції україністів стало безпредметною справою.

На 11-му Міжнародному з'їзді славістів, що відбувся в столиці Словаччини Братиславі в часі від 31-го серпня до 7-го вересня ц. р. патронатом президента країни Міхала Ковача (який брав особисту участь у відкритті з'їзду), українська делеґація вперше за свою історію виступала як вповні самостійна і ні від кого не залежна делеґація. А була це одна з найчисленніших делеґацій представлених на з'їзді — майже 50 вчених з різних ділянок слов'янознавства. Крім них в роботі з'їзду брало участь понад 30 українських вчених та україністів з інших країн: ЗСА, Канади, Австралії, Англії, Франції, Німеччини, всіх країн колишнього „соціялістичного бльоку", включно таких як Росія, Латвія, Естонія та багатьох інших. Та й рівень доповідей українських вчених нічим не поступався від рівня доповідей делеґатів з інших країн.

Усіх делеґатів на братиславському з'їзді було понад тисяч з 36 країн світу. Ними в п'ятьох секціях і 32 підсекціях було зачитано 767 доповідей (із 1,134 зголошених).

З українських доповідей слід відзначити, перш за все, ґрунтовну доповідь П. Т. Тронька про ґеноцид в Україні в 20—30-их роках, документовану найновішими статистичними даними, згідно з якими совєтська комуністична влада у міжвоєнному періоді винищила на Україні не менше семи мільйонів людей. Правда, знайшлися й опоненти доповіді П. Тронька. Директор Інституту слов'янознавства АН Росії Волков в дискусії заявив, що сталінські репресалії зовсім не були спрямовані проти українців і своє твердження ілюстрував отаким прикладом: коли історика М. Грушевського на Україні почали переслідувати, Сталін покликав його в Москву і представив йому всі умови для нормальної наукової роботи. В Росії Грушевський помер ніби „естественной смертью".

Не менш цікавими були й доповіді президента Міжнародної Асоціяції Україністів Я. Ісаєвича про взаємини Великої Моравії з Київською Руссю, київського етнолога В. Наулка про чехів і словаків на Україні та етномузиколога С. Гриці про український еміґрантський фолкльор, директора Інституту історії АНУ М. Соханя про М. Драгоманова і слов'янознавство, закарпатського мовознавця В. Німчука про взаємини карпатських діялектів з балканськими, директора Інституту українознавства в Києві П. Кононенка про ідею національного відродження в українській літературі, харків'ян Е. Пугача та С. Страшнюка про харківську славістику XIX-початку XX ст., В. Нічика про Києво-Могилянську Академію, Г. Сиваченко про сучасну словацьку прозу, директора Інституту Мистецтвознавства, етнології та фолкльору О. Костюка про українське музикознавство в славістичному контексті, заступника міністра культури України О. Федорука про український мистецький аванґард 20—30 років. Учасники з'їзду з великим інтересом прослухали колективні доповіді київських фолкльористів В. Юзвенко, Л. Мушкетика, Н. Шумади, О. Микитенка, Л. Вахніної, М. Гайдея, Ю. Врициної. Г. Довженока та цілого ряду інших.

Делеґати з України привезли на з'їзд свої доповіді у прекрасно упорядкованих і виданих збірниках: „Слов'янське мовознавство", „Слов'янські літератури", „Мистецтво, фолкльор та етнографія слов'янських народів" та інші.

Із доповідей українських вчених західніх країн слід відзначити ґрунтовну доповідь директора Інституту українознавчих студію Гарвардського університету Григорія Грабовича про національний аспект української літератури епохи Івана Котляревського, завідуючого Катедрою українського фолкльору Альбертійського університету Б. Медвідського про відображення еміґрації у літературі і фолкльорі українців Канади, МаркаПавлищина з Австралії про деякі питання розвитку української літератури в „постколоніяльному періоді".

Закінчення буде.

ПОВОРОТ І. ДЕМ'ЯНЮКА ДО ЗСА

Інтерв'ю на летовищі з Е. Нишником (вгорі) і Б. Ольшанівською.

Середа, 22-го вересня, був перший день осені. Над містом висіла мряка, день був понурий. На летовищі ім. Кеннеді в Ню Йорку була метушня від раннього ранку. Що це за подія? Чому так багато занепокоєних людей? До Америки повертається Іван Дем'янюк. Ну, і що з того. Хто такий Дем'янюк?

Іван Дем'янюк, який відсидів сім років в камері смертників у Ізраїлі, сьогодні звільнений із тюрми і від вироку смерти. Справа, яка тягнеться вже 16 років і яка набрала міжнародного розголосу, дійшла до нового етапу. Дем'янюкові дозволили повернутися до Америки, але тільки на те, щоби знову його евентуально депортувати. За що і куди?

Емоції багатьох людей піднесені, бажання пімсти розпалені. Спалення опудала Дем'янюка; крики; поліція біжить з палицями; люди арештовані; Елизабет Голцман виголошує промову, в якій оскаржує Америку і Ізраїль в 'профанації справедливости'. Це натовп жидів на станції летовища і за поліційними барикадами від організації рабина Кагане Хаі (Ghai), Жидівської оборонної ліґи, яка домагається смерти Дем'янюка, як пімсту за голокост і за життя шести мільйонів жидів.

Дивимося, о 6:30 годині ранку приземлився літак фірми Ель Аль з Ізраїля. В ньому приїхав Дем'янюк зі своїм антуражем — конґресменом Джеймсом Трафікантом (Д-Огайо), сином Іваном, зятем Едвардом Нишником, Джаном Перкінсом, членами приватної охорони, і кількома журналістами. Вони вийшли з ізраїльського літака і зразу пересіли на малий літак типу Сессна, яким відлетіли до місця укриття Дем'янюка.

Перед численними журналістами телевізії, радіо і газет, які терпеливо чекали кілька годин перед головною квартирою поліції, стояв спеціяльно змонтований гучномовець для Дем'янюка. Але замість І. Дем'янюка до гучномовця підійшов його речник Е. Нишник, який спеціяльно затримався в Ню Йорку, щоб подати найновіші інформації і інтерв'ю журналістам. Дивимося, а на фоні цієї картини безжурним шнурком летять качки...

Журналісти продовжували допитуватися Е. Нишника подрібно про справи, які відносилися до І. Дем'янюка, і відразу транслювали звідомлення прямо на надавчі станції. В додатку журналіст мережі Ен-Бі-Сі зробив інтерв'ю з Боженою Ольшанівською, яке передали як частину новин о 5-ій годині вечора. Присутні були журналісти всіх каналів телевізії і всіх головних часописів.

З українців, які приїхали зустрічати І. Дем'янюка, були Рома Гадзевич і Роман Воронович від „Українського Тижневика" та Б. Ольшанівська і Володимир Боднар від організації Український Крайовий Центр: Історично-Інформативна Мережа — АНЧЕЙН. Біля 9:30 год. ранку журналісти розійшлися, але частина антуражу і українці продовжували гуторити ще годину. Впродовж цілого дня радіо і телевізія звітували про І. Дем'янюка.

Особиста безпека І. Дем'янюка була в руках американської групи приватних охоронців, яка складалася з десятьох осіб. Вони хоронили І. Дем'янюка під час лету літаком Ель Аль з Ізраїля, під час лету приватним літаком до передмістя Клівленду Медіни і на летовищі ім. Кеннеді. Приватні охоронці при співпраці і допомозі поліції ще кілька днів до приїзду І. Дем'янюка зробили точний плян охорони частини летовища ім. Кеннеді, який бездоганно перевели в життя. Тому що ані ізраїльський уряд, ані американський Уряд не подбали про особисту охорону І. Дем'янюка, а в сторону його летіли погрози смерти, Фонд Оборони І. Дем'янюка був змушений заплатити за охорону і приватний літак Сессна грішми, які пожертвували поодинокі люди , — сказав Е. Нишник.

Володимир Боднар

СПЕЦІЯЛІСТИ ОБСЕРВАТОРІЙ на Канарських островах і Гаваях виявили аж декілька нових плянет, які обертаються довкола Сонця. Їхі орбіти є ще більші, ніж орбіта Плютона — найдальшої від Сонця плянети Соняшної системи.

АДРЕСА

У заклику Комітету сприяння українській демократичній пресі в Україні („Свобода" з 24-го вересня ц.р.) пропущено адресу кредитівки „Самопоміч" у Воррені, Миш.: Ukrainian Self-reliance FCU, 26791 Ryan Rd., Warren, Mich. 48091.

ГОЛОВНА ПЛАСТОВА БУЛАВА

з подякою потверджує наступні вплати на потреби Пласту в Україні й інших краях, де організується Пласт.

Список ч. 7; 1 січня — 31 серпня 1993 р.:

1,256 дол. — Ярослава Рубель.
1,000 дол. — Фундація „Добро Творити"
500 дол. — Самопоміч - Ню Йорк.
259.34 дол. — Орест Гаврилюк.
200 дол. — Богдан Целевич.
25 дол. — Олександра Токій.

На розбудову пластового видавництва в Україні

5,000 дол. — Пластова Фундація.

В пам'ять сина, бл. п. пл. сен. Ореста Бедрія, мол.

500 дол. — Орест і Оксана Бедрій.

В пам'ять бл. п. пл. сен. Марка Бачинського:

100 дол. — Ольга Бачинська.
По 50 дол. — Ігор і Дарія Витвицькі, Осип і Ярослава Галій, Марія Дінгарт, Олександер і Мирослава Цибрівські.
40 дол. — Марта Гапій.
30 дол. — Марта Кравс.

В пам'ять бл. п. Ярослави Демянчук-Пацлавської:

25 дол. — Слава Рубель.

Замість квітів на могилу бл. п. мґра Івана Зваруна:

250 дол. — Зібрано на похоронах, на Пластове Видавництво в Україні та на пластовий журнал *„Цвіт України"*.

В 10-ту річницю відходу на Вічну Ватру бл. п. ст. пл. Романа Іванчишина, ХМ

50 дол. — Данило й Марта Пушка.
По 25 дол. — Володимир і Оксана Миськів, Василь Пушка, Михайло Цегельський.
По 20 дол. — Михайло Василишин, Остап і Богданна Винник, Ліда Волосянська, Ярослав і Анна Гайди, Анна Ґонко, Ігор Залуцький, Мирон і Ірина Залуцькі, Василь Іванчишин, Іванка і Богдан Курис, Володимир і Віра Миськів, Дарка Моцюк-Залуцький, Андрій Стасів, Микола Стасів.
10 дол. — Юлія Криса.
5 дол. — Семен Поручинський.

В пам'ять бл. п. Андрія Іваськова:

50 дол. — Юрій і Аврелія Слюсарчуки.

В світлу пам'ять бл. п. Анни Лозинської з дому Івасюк:

25 дол. — Евстахія Гойдиш.

В пам'ять бл. п. дир. Юрія Р. Кисілевського:

25 дол. — Ігор та Орися Руденські.

В пам'ять мужа, бл. п. пл. сен. Мирослава Кравса:

30 дол. — Марта Кравс.

В пам'ять бл. п. Остапа Савчинського
зібрано на похоронах на Пласт в Стрию та на курені на Соколі:

По 100 дол. — Слава Гнатів, Зірка Савчинська-Рудик.
По 50 дол. — Галя Гірняк, Наталія Загайкевич, Марта й Орест Качмарські, Іванна і Ярослав Клим, Оксана і Богдан Кузишин, Ольга і Богдан Михайлів, Андрій Рудик, Богданна і Євген Титла, Наталка і Маркіян Титла.
40 дол. — Пелагія і Тарас Гірняк.
30 дол. — Ірена й Антін Шарунович.
По 25 дол. — Марія Бандера, Володимира і Микола Кавка, Зоріянна Мілянич-Клюфас, Миролюб Лозинський, Евстахія і Мотря Мілянич, Василь і Анна Натина, Надя Попель, Ірена Чайковська.
По 20 дол. — Микола Галів, Софія і Марко Держки, Ігор Загайкевич, Анна Качмарська, Володимир Корнага, Юрій Костів, Орест Побігушка, Стефанія Савчин, Уляна Старосольська.
15 дол. — Любомира Пежанська
10 дол. — Павло Данилів.

В пам'ять бл. п. Володимири Смик:

100 дол. — о. Богдан Смик.
50 дол. — Дарія Бойдуник і Аіда Федаш
25 дол. — Ігор і Ольга Чмоли.

Замість квітів на могилу Начального Пластуна Юрія Старосольського:
(на засадження пропам'ятного гаю)

251 дол. — Краєва Пластова Старшина Німеччини.
25 дол. — Микола Курчак.

В світлу пам'ять бл. п. пл. сен. Атанаса Фіґоля:

100 дол. — Ігор Гайда

ПОТРЕБА ІСНУЄ ДАЛІ! Просимо виставляти чеки на Plast — Ukraine і пересилати до:

DR. GEORGE SLUSARCZUK
53 Bayberry Drive, Monroe, NY 10950, U.S.A.

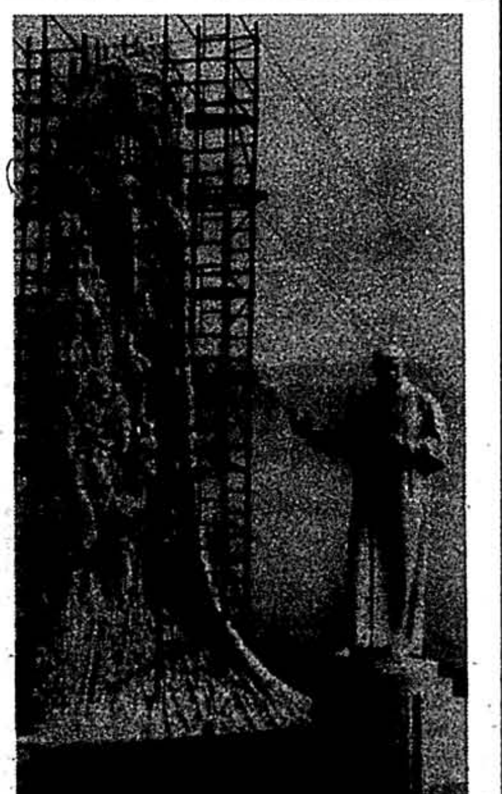
Головна Пластова Булава

ЗВЕРНЕННЯ

ПІД ПАТРОНАТОМ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ
і завдяки щедрій фінансовій допомозі українських патріотів і організацій на чолі із ШЕВЧЕНКІВСЬКОЮ ФУНДАЦІЄЮ з Вінніпеґу в Канаді

ПРОДОВЖУЄМО

будову комплексу-пам'ятника ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ у Львові. На постаменті пам'ятника біля статуї поета, інавґурованої 24-го серпня 1992 р. стоятиме монументальна ХВИЛЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ВІДРОДЖЕННЯ, заввишки 15 і завширшки 8 метрів. На її обох сторонах будуть зображені в рельєфі найважливіші постаті і події із національного і культурного відродження нашого народу. Завершуватиме цю ХВИЛЮ образ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ, патронки України. ХВИЛЯ відлита в бронзі, важитиме коло 20.000 кг.

ЦЕ БУДЕ ВЕЛИЧАВИЙ І ТРИВАЛИЙ ДАР УКРАЇНСЬКОЇ ДІЯСПОРИ ДЛЯ ЛЬВОВА! ТОМУ, ЩО НАШІ ФОНДИ ВИЧЕРПУЮТЬСЯ, ЗВЕРТАЄМОСЯ ДО ВАС, А ГОЛОВНО ДО ВСІХ, ЩО ЩЕ НЕ ВКЛЮЧИЛИСЯ СВОЄЮ ПОЖЕРТВОЮ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦЬОГО ПРОЄКТУ, З ГАРЯЧИМ ПРОХАННЯМ: **ДОПОМОЖІТЬ НАМ ВАШИМИ ЩЕДРИМИ ДАТКАМИ** докінчити цю монументальну будову, щоб недалеко від пам'ятника польському поетові А. Міцкевичеві, стояв в центрі міста Львова не менш величавий пам'ятник КОБЗАРЕВІ УКРАЇНИ.

Імена і прізвища всіх жертводавців та організацій будуть поміщені на ПРОПАМ'ЯТНИХ ТАБЛИЦЯХ біля статуї поета в такому порядку: ПОЧЕИСНІ ФУНДАТОРИ — $2.000, МЕЦЕНАТИ — $1.000, ПАТРОНИ — $500, ДОБРОДІЇ — $250, СПОНЗОРИ — $100. Всі жертводавці від $25 і більше одержать посвітки для податкових цілей, а жертводавці $1.000 і більше одержать також даром відлиту в бронзі мініятюру статуї поета. Досьогочасні жертводавці можуть своєю додатковою пожертвою підвищити свою катеґорію на ПРОПАМ'ЯТНІЙ ТАБЛИЦІ. Всі ПРОПАМ'ЯТНІ ТАБЛИЦІ будуть відкриті під час інавґурації комплексу пам'ятника.

Листи з пожертвами просимо присилати на

UKRAINIAN COMMITTEE
For Taras Shevchenko Monument in Lviv
2150 Bloor Street W. West, Suite 96-A, Toronto, Ont., Canada M6S 1M8

Чеки просимо виписувати на: T. Shevchenko Monument in Lviv
ВСІМ ШАНОВНИМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ НАША ЩИРА ДЯКА.

Торонто - Ню Йорк, вересень 1993

ЗА УКРАЇНСЬКИЙ ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ БУДОВИ ПАМ'ЯТНИКА ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ У ЛЬВОВІ
ПІД ПАТРОНАТОМ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ:

Д-р Василь Іваницький, голова
Тел.: (416) 239-4407

о. Василь Цимбалістий, ЧСВВ, секретар
Тел.: (416) 742-1632

Роман Грицина, скарбник
Тел.: (416) 766-1117

Валентина Родак, секретар
Тел.: (416) 255-8604

ПОДЯКА

З наближенням першої болючої річниці смерти нашого ніколи незабутнього
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п.

ПЕТРА СЕМЕНЮКА

з глибокою вдячністю згадуємо всіх наших рідних, приятелів, знайомих та товаришів по зброї, що в той тяжкий для нас час помагали нам пережити наше велике горе: участю в похоронних відправах, квітами, пожертвами на Служби Божі, добродійні цілі та висловами співчуття.
ВСІМ НАША ЩИРОСЕРДЕЧНА ПОДЯКА.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ
буде відправлена за
бл. п. ПЕТРА і сина РОМАНА
19-го листопада 1993 р. о год. 6:45 ранку
в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.
Просимо згадати покійних у ваших молитвах.

ОЛЯ СЕМЕНЮК з родиною

УВАГА! УВАГА!

Пригадується, що

Посмертні повідомлення
до поміщення в щоденнику „СВОБОДА"
приймаються тільки до години 8:30 ранку,
якщо родина бажає їх мати надрукованими того самого дня.

ВІДДІЛ ОГОЛОШЕНЬ

У ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ ДО ВІЧНОСТІ
нашої найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАМИ І БАБУНІ

бл. п.

Стефанії Шебльовської

будуть відслужені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ
у четвер, 7-го жовтня 1993 р., о год. 8-ій ранку
в катедрі св. о. Миколая, Чикаґо, Ілл.
як також
у соборі Господнього Переображення
в Ярославі, Польща,
в Лондоні, Канада
у Львові й Коломиї, Україна

Про молитви за душу покійної просить
чоловік — ВОЛОДИМИР з родиною

Вшановуючи пам'ять покійної складаємо 50 дол. на Фонд Допомоги дітям Чорнобиля.

Крайова Управа
Братства 1-ої Української Дивізії
Української Національної Армії в ЗСА

ділиться з українським громадянством та побратимами по зброї сумною вісткою, що в неділю, 26-го вересня 1993 р. відійшов у вічність

бл. п.

РОМАН ДАНИЛЮК

довголітній член Крайової Управи Братства 1-ої УД УНА в ЗСА, головний координатор святкування 50-ліття створення 1-ої УД „Галичина" між Україною та Братствами поза її межами, загально знаний суспільно громадський діяч.

Дружині Марті з родиною складаємо глибокі співчуття.

КРАЙОВА УПРАВА БРАТСТВА 1-ої УД УНА в ЗСА

Українська Американська Координаційна Рада

ділиться сумною вісткою з українським громадянством та членами, що в неділю, 26-го вересня 1993 р. відійшов у вічність

бл. п.

РОМАН ДАНИЛЮК

довголітній касир та член Екзекутиви УАКРади та загально відомий громадський діяч.

Дружині Марті, синам та всій родині складаємо глибокі співчуття.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Замість квітів, родина просить складати пожертви на Фонд Відродження України при УАКРаді, Вісті Комбатанта й Український Консулят в Ню Йорку.

КОЛЕКТИВ
ГЕНЕРАЛЬНОГО КОНСУЛЬСТВА УКРАЇНИ
В НЮ ЙОРКУ

З глибоким сумом сприйняли ми звістку про смерть

РОМАНА ДАНИЛЮКА

Все своє життя Роман Данилюк мріяв про Україну, а з набуттям нею незалежности робив все, що від нього залежало, щоб допомогти становленню молодої держави, особливо допомагав в розбудові її закордонних установ.

Громадський діяч, людина із щирим серцем, він був великим другом Генерального Консульства України в Ню Йорку.

Висловлюємо наші щирі співчуття рідним покійного і його друзям.

ВІЧНА І СВІТЛА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ.

Братство кол. Вояків 1-ої Української Дивізії УНА
Головна Управа

ділиться сумною вісткою з українською громадою, комбантантами та всіми кол. вояками 1-ої УД УНА, що дня 26-го вересня 1993 р. відійшов у вічність

сл. п.

РОМАН ДАНИЛЮК

довголітній член Головної Управи Братства, заступник голови Головної Управи, член Екзекутиви Головного Уряду Українського Братського Союзу, касир Української Американської Координаційної Ради, голова Українського Народного Дому та відомий громадський діяч.

ПАНАХИДА відбулася в середу, 29-го вересня 1993 р. ПОХОРОН — в четвер, 30-го вересня ц. р. на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем опечаленій дружині, синам та всій родині нашого незабутнього побратима складаємо наші глибокі співчуття.

ГОЛОВНА УПРАВА БРАТСТВА

Для кращого...

(Закінчення зі стор. 2)

працюючі могли безкоштовно залишати дітей.

Нині в з'єдиненій державі поділ між німцями гостріший чим був, коли жили у двох державах. Рівень життя в західній Німеччині високий, без сумніву вищий, чим у східній. Зрозуміло. Хоч би як змагатись за вирівняння, на це треба часу. А „східняки" хочуть нині вже жити як „західняки" і відси обурення. Родиться ненависть до західніх тільки тому, що революційні зміни 1989 року зійшлись із економічною кризою у цілому світі. Звільнені від совєтизму народи намагаються пристосувати ринкову систему до своїх умов у час, коли розпаношилася у світі жахлива корупція (Італія для прикладу). Все це правда. Але воно тим більш прикре, що забувається на величезні жертви і зусилля борців за волю, за зміну невільничої системи, а на перше місце висуваються дуже приземні мотиви — як жадоба моментальної зміни матеріяльних умов життя, а навіть надмірного швидкого збагачення.

З деякою сатисфакцією прочитав я про ці проблеми Німеччини з їх підсовєтськими земляками. А вони були під совєтською владою усього 40 років, а як це морально і духово знівечило; тобто за ледве пів того часу, що українці пережили під такою ж владою, а то й гіршою, бо над німцями були свої наставники, а над нашими чужі. Душа німця звироднiла, випачилася, прийшла чи повна затрата всякого ідеалу, витривалости, патріотизму. Духовість сповнена забріхання й сервілізму перемогла і ликує.

Тож — повторяю — дивуватись українським масам, що їх національна свідомість завжди була і є далі під великим знаком запиту? Чи часом і нам не спитати себе: чи не таку саму діягнозу у зв'язку з труднощами в Україні не можна б поставити і для більшості нашого брата? Чи духова істота того брата не подібна в подібних умовах? Не стала там брехня життям теж? Не задушила все правдиве, не вбила вміння шукати правди і боротися за неї, а вдоволяється виправданням, що за СССР було більше... сала і до сала?

Як боротися із такими настановами, а такі, що побували довше в Україні, твердять, що тут таки корінь лиха: у затраті духових вартостей. Як їх відновити, чи воскресити у масах? Колись була у нас Церква на сторожі духових вартостей. Нині? Церкви сполітизовані, і то усі. Організаційні питання виноситься понад духовні, а душі, дух, покотиполем на манівцях історії. А кінець може бути трагічний: німців Сходу піднесуть духово брати зі Заходу. А хто піднесе наших, які далі в тенетах Сходу? Одна Росія хоче нас пригорнути, до серця притулити, тільки жде...

В Україні

КИЇВ. — Без ядерної зброї Україна не зможе розраховувати на партнерство з провідними західніми країнами. Так вважає заступник голови Постійної комісії Верховної Ради України з питань роззброєння Юрій Бабанський. За його словами, сьогодні, коли окремі держави привселюдно заявляють територіяльні претенсії, ядерна зброя повинна стати необхідним атрибутом української державности.

ХЕРСОН. — Комітет підтримки Президента створили в Херсоні люди, які раніше не брали участи в активній політичній боротьбі. Вони вважають, що всі партії і рухи не можуть суттєво вплинути на політичне життя области. Новоутворений комітет має намір співпрацювати з Трудовим Конгресом.

ПОЛТАВА. — У міському будинку культури відбулася конференція комуністів области. Учасники її визначили головне завдання комуністів на поточний період. Першочергові заходи вирішено спрямовувати на об'єднання з обласною організацією Соціялістичної Партії України. Член ЦК КПУ Горопольський під час конференції заявив, що треба включити якнайбільше колишніх номенклятурних працівників до відтворення партії. В области нині нараховується 7,500 членів комуністичної партії.

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ. — Згідно з інформацією Управління внутрішніх справ, від початку цього року в місті вчинено понад 800 розбійних нападів на чужоземців.

МИКОЛАЇВ. — Як повідомив голова районної ради Нового Бугу Олександер Каратаєв, у районі налічується 78 фармерських господарств, які мають 1,678 гектарів землі. Загалом у Миколаївській області з 18,500 гектарів землі близько 2,000 гектарів залишилися цього року незасіяними.

Українські...

(Закінчення зі стор. 1)

чотири Євангелії" (два томи), „Пояснення на книгу Об'явлення" і „Мор — книга буття України" для відзначення штучного голоду в Україні. Вирішено також продовжувати повністю утримувати музичну школу в Києві, в якій навчається 150 молодих людей на дириґентів церковних хорів, піяністів, співаків та майбутніх викладачів музики.

Об'єднання із своїми церквами повністю утримує місіонерів в Україні і прийнято рішення збільшити кадри місійних працівників, які б ефективно благовістили Євангелію Христову для ограблених духовно душ московськими атеїстами. У наслідку спільної місійної праці з баптистами України тільки цього року постало 150 нових євангельсько-баптистських громад (Церков) і об'єднання в ЗСА вже допомогло побудувати 22 доми молитви, а наступного року це число плянується подвоїти.

На закінчення ділових сесій було прийнято сім резолюцій, які трактують зріст духовного життя, свободу сумління і релігії, відокремлення Церкви від держави та держави від Церкви, та привіти в Україну.

У неділю вранці о год. 10-ій відбулося величне Богослуження під проводом старшого пресвітера пастора Олекси Гарбузюка. На цьому служінні вітали пресвітерів із Києва, гостей із Канади, Польщі та інших країн. Після співу хорів, музичних ансамблів і оркестри, головне слово виголосив пастор Володимир Домашовець на тему „Сила Святого Духа в місії".

О год. 2:30 по полудні відбулася програма об'єднання сестер під проводом Ніни Возьної, голови об'єднання. На цій програмі учасники вітали Степана Гавриша, головного контролера УНС та екзекутивного директора ЗУАДК, який привітав конвенцію від УНС. Головне слово на тему „Приємне служіння жінок" виголосив пастор Овдій Хрипчук.

О год. 6:30 було прощальне Богослуження. Співи хорів, виступи оркестри, музичних ансамблів підіймали духа учасників цього служіння, які дякували Богові за благословенну 48-му Конвенцію. Проповідями збагачували духовно пастори: мгр Олександер Гурин із Каліфорнії та Анатолій Кадаєв, який недавно прибув із Києва.

Вісті...

(Закінчення зі стор. 2)

мінованих кандидатів з трьох головних політичних партій Канади, тяжко знайти між ними імена визначних українських діячів. Від Консервативної партії в провінції Онтаріо немає ні одного українського прізвища. В Квебеку і приморських провінціях також немає кандидатів українського походження. Серед ліберальних кандидатів є декілька прізвищ, які виглядають на українські, але ніхто з них дотепер не проявив себе як визначний діяч чи діячка. Навіть якщо дехто з них буде вибраний, їхня роля в новому парляменті буде другорядною.

У західніх провінціях, які в кожних минулих виборах мали кільканадцять кандидатів українського роду і кожного разу кілька з них були вибраними, цього разу є дуже мало кандидатів українського походження, а ті, які опинилися на листі є маловідомі.

Існувала нагода мати в Вінніпезі солідного кандидата від Ліберальної партії, теперішнього голови Конґресу Українців Канади, Олега Романіва, але екзекутива центральної української організації відмовила його від кандидування, мовляв було б невигідно мати президента Конґресу Українців Канади, який був би одночасно членом канадського парляменту.

У світлі такої сумної ситуації канадські українці повинні бути задоволені, що хоч у сенаті є нині двоє сенаторів, Рейнел Андрейчук і Дейвід Ткачук, які матимуть змогу захищати українські інтереси в канадському парляменті.

• • •

У п'ятницю, 17-го вересня ц. р., оттавська філія Українського Національного Об'єднання влаштувала товариський вечір, на якому виступив редактор газети „Українське слово" з Києва, Мирослав Вербовий. Він обширно і детально розказав про теперішню ситуацію в Україні, про контроверсійний економічний договір, підписаний прем'єром України Леонідом Кучмою, про зустріч Президента Кравчука з президентом Російської Федеративної Республіки Єльциним, про статус української Чорноморської фльоти і ядерної зброї та про можливий референдум і вибори до Верховної Ради України.

Журналіст і редактор М. Вербовий дуже добре орієнтується у політичній ситуації і він старався дати об'єктивну оцінку цим важливим проблемам. Він сказав, що остаточні рішення Верховної Ради відносно резиґнації прем'єр-міністра Леоніда Кучми і відносно референдуму і виборів будуть прийняті після 21-го вересня, на наступній сесії Верховної Ради. Редактор Вербовий зауважив, що з усіх теперішніх партій і угруповань в Україні, соціялісти (колишні комуністи) є найкраще зорганізовані, та що є небезпека, що нові вибори до Верховної Ради можуть зміцнити групу, як сталося у Литві і Польщі.

„Хочемо..."

(Закінчення зі стор. 1)

вже знають українську мову, яку вивчають тепер вже в школі.

М. Рибак розповідає, що дістався до такої російськомовної родини, що ніяк не міг з нею порозумітися і тому перенісся до свого товариша С. Богдановича, де з мовою було краще. Наші гості також розповідають, що на вулицях міст розговірною мовою є російська.

— Щойно, коли ми поїхали до Львова на Пластову зустріч — там ми почули, що це українське місто і що ми серед самих українців, — кажуть вони нам.

Але не зважаючи на цю сумну дійсність, наші студенти мали дуже добре порозуміння і нав'язали тісну дружбу зі своїми однолітками.

Тепер, як кажуть, пишуть листи і телефонують (що здається не дуже добре на кишеню їхніх батьків, бо розмови з Україною дорогі!). Усі їхні нові друзі вивчають пильно англійську мову та усі бажають приїхати до ЗСА.

— Ми мусіли постійно розповідати про наше життя тут, вони випитували нас точно про все і все хотіли знати, — кажуть гості.

На наше запитання, хто ними там опікувався, дістаємо вияснення, що до того був призначений один із місцевих учителів Валерій Кікоть, що був координатором програми, а в часі оглядин Києва Джим Філіппоф. Крім Києва і Львова, вони відвідали та оглянули Умань, Софіївку, Чигирин, Суботів, Мориці, Переяслав, отже вражень було багато.

Перебуваючи в Черкасах, вони зустрічалися щоденно, ходили разом на вечірки, купатися, співати. Цей спів дуже їх єднав з однолітками з України, хоча дівчата стверджують, що тамошні хлопці інакші, а хлопці кажуть, що тамошні дівчата несміливі. Розповідають також про це, як поширений серед населення алькоголізм і як малолітні сильно курять. Коли питаємося кмітливих гостей, які настрої вони відчули, то відповідають, що населення нарікає без розбору, так старше, як і молодше, а проблема економіки стоїть на першому місці.

Вкінці після оживленої розмови просимо наших п'ятеро гостей хвилину застановитися і сказати, яке переживання їм найбільше залишилося у пам'яті. Довшу хвилину у залі панує тиша, а відтак дістаємо відповіді.

Перша, як у всьому відповідає Рената. Для неї залишиться довго спомин спільної пісні у Києві, коли вона приступила до групи співаючих на вулиці і знаючи ці пісні прилучилася до хору.

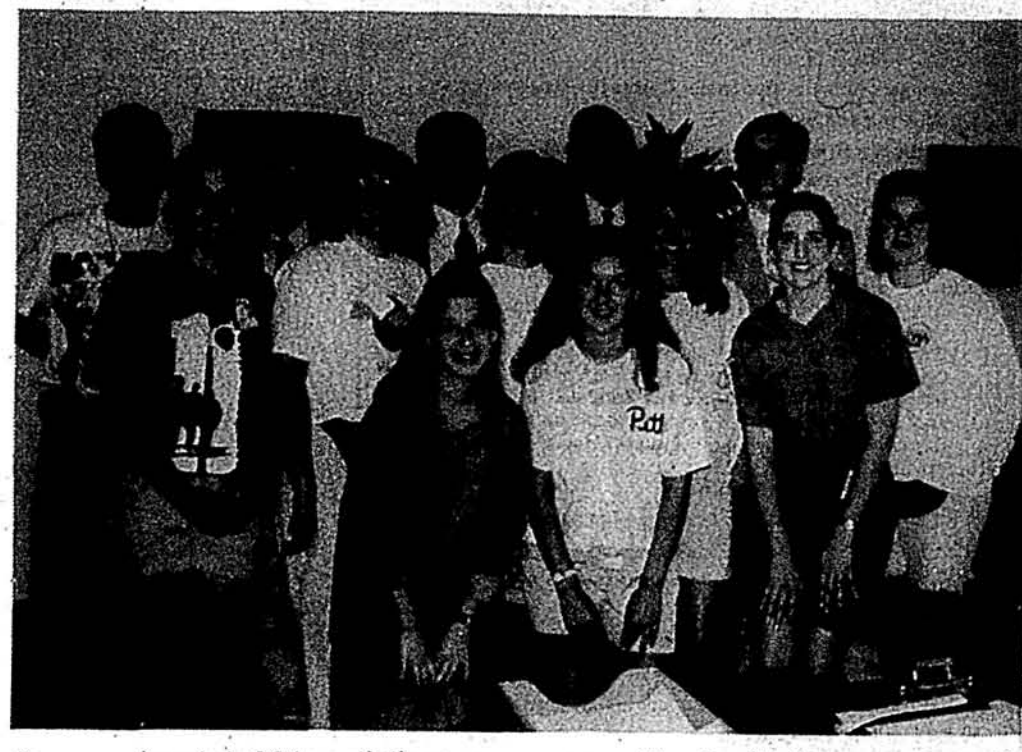
„Пісня нас там поєднала", — каже вона з переконанням.

— Для мене цим найкращим переживанням була їзда з Києва до Львова і побачення з дідовою хатою в Тернополі, — каже Степан.

Для Марти незабутнім переживанням була прогулька в село з родиною, у якої вона жила. — Ми ішли полями довгий час, і ця чудова природа, цей лан пшениці, синє небо — були прекрасними. Я вкінці почувалася, що іду рідною землею.

—А я так почувався, коли приїхавши до Львова і зустрів вперше свою родину з України — каже Маркіян, скупий на слова та вияв почувань.

Найдовше застановляється над відповіддю Арета, що либонь виїмково глибоко переживала цю зустріч з Україною. — Так, каже вона, там в Україні я відчувала інший дух, я відчувала, що я у своїй батьківщині. І я це старалася сказати, коли мене в Києві просили дати інтерв'ю по радіо, а при цих словах я не могла опанувати своїх почувань і розплакалася... Здається навіть розповідаючи про це у нашій редакційній кімнаті в Арети дрижить голос і саме це є для нас доказом, скільки корисного наша молодь переживає в Україні. Не диво, що хочуть туди повернутися.

Група студентів із ЗСА на відвідинах в американській амбасаді. В останньому ряді тодішній амбасадор Роман Попадюк.

